

Den pessimistiske psykologen og den store dragen

En pessimistisk psykolog fra Drammen mener å vite hva som er galt i den norske helsetjenesten. Men den stygge dragen han peker på, finnes ikke.

TEKST

Bent Høie

PUBLISERT 5. april 2015

New Public Management

Jeg kjenner det fortsatt risle kaldt nedover ryggen når jeg tenker på Katla. Alle som har lest *Brødrene Løvehjerte*, gjør det. Katla var en svart drage som sprutet flammer på den onde Tengels befaling. Hun vokste seg etter hvert så stor og sterk at Tengel mistet kontrollen over henne. Så det endte riktig ille. Både for Katla og Tengel.

Jeg kom til å tenke på Katla da jeg leste bekjennelsene til psykologspesialisten som er ganske så pessimistisk på den norske helsetjenestens vegne. Sverre Bryn skriver både klokt og velformulert. Jeg har forståelse for frustrasjonen han målbærer, og jeg deler ønsket hans om at behandlerne skal få bruke mer tid på behandling. Men jeg mener han tar feil når han skriver om hva utfordringene i psykisk helsevern skyldes, og hvordan vi bør møte dem. Da peker han på New Public Management.

Alt som er galt

Jeg har hørt det før. Både under denne og tidligere regjeringer: At alt som er galt i den norske helsetjenesten, skyldes New Public Management. Tenkesettet fra åttitallet blir framstilt som en ond drage som har vokst seg stor og sterk på å spise opp det meste av menneskelighet og handlekraft i helsetjenesten. Etter hvert har den blitt så stor og uregjerlig at politikerne har mistet kontrollen over den. New Public Management får kort sagt skylden for alt som er vondt og vanskelig.

«- Etter mitt syn handler utfordringene innenfor psykisk helsevern om langt mer enn

krav til registrering og rapportering»

Psykologspesialisten fra Drammen ender også opp med denne konklusjonen.

Dermed blir hans svar på utfordringene i helsetjenesten tilsvarende enkelt: At alt blir bra bare politikerne kvitter seg med New Public Management og styggedommen som hører den onde dragen til – herunder rapportering og registrering. Eventyret ender godt bare vi tar livet av monsteret.

Så enkelt er det ikke. Etter mitt syn handler utfordringene innenfor psykisk helsevern om langt mer enn krav til registrering og rapportering. Vi trenger bedre rammevilkår. Bedre organisering. Bedre ledelse. Bedre samhandling og samarbeid. Dette er viktige temaer både i primærhelsemeldingen og helse- og sykehusplanen som vi nå arbeider for fullt med i departementet.

Bedre kvalitet

Vi som er politikere, har det overordnede ansvaret. Vi må sørge for gode rammevilkår og bidra til mindre byråkrati. Det er vi i gang med. Vi har gjeninnført den gylne regel for å sikre at helseforetakene satser på psykisk helse. Vi har varslet lovkrav om psykologer i kommunene og et finansieringssystem som sikrer at kommunene ansetter flere. Vi gir psykologer adgang til å henvise til spesialisthelsetjenesten, slik at pasientene slipper å dra fra kontor til kontor, og psykologene slipper å få velsignelse fra lege for å sikre pasientene nødvendig hjelp.

Men jeg er ikke enig i at rapportering og registrering er et onde i seg selv. Vi er nødt til å følge med på hvilke tjenester pasientene får, og hvordan vi bruker fellesskapets midler. Vi ønsker et medisinsk kvalitetsregister innenfor psykisk helse for å få mer kunnskap om hvilken behandling pasientene får, og resultatene av den. På den måten kan vi kontinuerlig forbedre kvaliteten på behandlingen

Den enkelte sykehusavdeling eller det enkelte distriktpsikiatriske senter skal ikke styres fra et departement i hovedstaden. De som leder den daglige driften, har også ansvar for at behandlerne får drevet mest mulig med behandling. Vi vet at dårlig organisering fører til unødvendig byråkrati mange steder. Vi vet at dårlig ledelse hindrer fornyelse. Vi vet at manglende samhandling mellom ulike behandlere og ulike sektorer får ting til å stoppe opp.

Utfordringene finnes på mange områder. Derfor må de også møtes på mange områder.

Jeg er glad for at den pessimistiske psykologspesialisten fra Drammen slår fast at vi er på samme lag. Vi kan kjempe sammen som brødrene Løvehjerte. Ikke mot en ildsprutende drage. Men for en helsetjeneste der pasienten står i sentrum.

PS: Jeg mener å huske at den yngste av brødrene Løvehjerte også var av det litt pessimistiske slaget. Det var han som ble den største helten.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 52, nummer 4, 2015, side

TEKST

Bent Høie, helse- og omsorgsminister